

PORESKI VODIČ ZA POLJOPRIVREDNA GAZDINSTVA

Nosioci poljoprivrednog gazdinstva pored redovnih poslova koja se tiču proizvodnje na gazdinstvu moraju voditi računa i o poštovanju zakonskih propisa. Neinformisanost i neznanje ne oslobadjaju od odgovornosti.

Porez na dohodak građana – ko ima obvezu vođenja poslovnih knjiga

1. **Fizička lica** – registrovan poljoprivredna gazdinstva koja nisu u sistemu PDV-a **nisu u obavezi** da vode poslovne knjige i **nisu dužna** da plaćaju porez na dohodak građana. Navedena kategorija fizičkih lica dakle, nije poreski obveznik sa aspekta poreza na dohodak građana, ali ima obvezu plaćanja doprinosa za penzijsko invalidsko i zdravstveno osiguranje. (Zakon o penzijsko-invalidskom osiguranju član 10. Stav 3. i član 13, član 14)
2. **Fizičko lice** – nosioc registrovanog poljoprivrednog gazdinstva stiče **status** preduzetnika i **ima obvezu** vođenja poslovnih knjiga:
 - Ako je obveznik poreza na dodatu vrednost /PDV/

PDV nadoknada za poljoprivrednike

Od 1. Januara 2014. Pravo na PDV nadoknadu imaju:

- Nosioci poljoprivrednih gazdinstava,
- Članovi poljoprivrednih gazdinstava,
- Vlasnici poljoprivrednog zemljišta,
- Zakupci poljoprivrednog zemljišta,

koji će odgovarajućim dokumentima dokazivati svoj status (potvrda o aktivnom statusu gazdinstva, izvod iz katastra nepokretnosti, ugovor o zakupu i sl.)

Dakle i dalje će, svi poljoprivrednici koji nisu u sistemu PDV-a, prilikom prodaje svojih proizvoda PDV obvezniku imati pravo na PDV nadoknadu u iznosu od 8%.

Porez na dohodak građana – poresko oslobodjenje po članu 85

Ako pogledamo Zakon o porezu na dohodak građana koji se takodje primenjuje od 1. januara 2014. i po kojem se od obaveze plaćanja poreza na druge prihode po članu 85. stav 1. tačka 16. izuzimaju prihodi od prodaje poljoprivrednih proizvoda koje ostvare fizička lica:

1. Nosioci poljoprivrednih gazdinstava
2. Koja doprinose za socijalno osiguranje plaćuju po rešenju
3. Korisnici poljoprivredne penzije

Prihodi od prodaje poljoprivrednih proizvoda koje ostvare **ostala lica** /koja ne spadaju u ove tri kategorije/ oporezuju se po povlašćenim uslovima /priznaju se normirani troškovi 90%/.

Šta ustvari treba da zna poljoprivrednik ?

Kada se otkuplju poljoprivredni proizvodi od nosioca registrovanog poljoprivrednog gazdinstva, poljoprivrednika osiguranika i poljoprivrednog penzionera ne obračunava se i ne plaća se porez na dohodak građana. Ako se osvrnemo na RPG - poresko oslobodjenje propisano je samo za nosioca gazdinstva, ali ne i za članove istog što znači da će prilikom otkupa poljoprivrednih proizvoda od člana poljoprivrednog gazdinstva, otkupljiivač obračunati i isplatiti PDV nadoknadu ali će istovremeno imati obvezu da obračuna i plati porez na dohodak građana na ime i za račun člana poljoprivrednog gazdinstva koji mu je prodao robu.

Takodje zakupci i vlasnici poljoprivrednog zemljišta, koji inače imaju pravo na PDV nadoknadu, biće obveznici poreza na dohodak građana koji će im obračunavati i u njihovo ime plaćati otkupljivač u momentu isplate za predate poljoprivredne proizvode.

Porez na dodatu vrednost – Ko su obveznici ovog poreza

- Obveznici poreza na dodatu vrednost su ona poljoprivredna gazdinstva čiji je promet od prihoda ostvarenih prodajom poljoprivrednih proizvoda i usluga prelazi 8.000.000 dinara u prethodnih 12 meseci.
- Poljoprivredna gazdinstva se dobrovoljno mogu opredeliti i evidentirati u sistem PDV-a ukoliko procene da je to za njih povoljno iako nemaju promet preko osam miliona.

Poljoprivredna gazdinstva koja do sada nisu pratila svoje promete treba obavezno to da urade, kako bi proverila iznos svojih prihoda u poslednjih 12 meseci i ukoliko je to potrebno izvrše evidenciju svog gazdinstva u sistem PDV-a.

Da biste proverili svoje promete u proteklih godinu dana potrebno je da pribavite sledeću dokumentaciju:

1. Promet na računima u bankama za 2020. godinu
2. Promet sa organizatorima proizvodnje kod kojih ste zaduživali repromaterijal za 2020.

Pretpostavimo da to radite : 28.02.2021. godine : sabraćete sve prihode od prodaje poljoprivrednih proizvoda i sve iznose kompenzacije sa organizatorima proizvodnje(zadrugom, otkupljivačem) u periodu od 28.02.2020. do 28.02.2021. godine. Na sve ovo dodaćete i premiju za mleko ukoliko se bavite proizvodnjom mleka. Ukoliko je ovaj iznos preko 8 miliona dinara vi imate zakonsku obavezu da podnesete evidencionu prijavu Poreskoj upravi.

Zakon o PDV-u član 51a kaže:

- Obveznik je dužan da uz poresku prijavu za poslednji poreski period kalendarske godine, odnosno poslednji poreski period dostavi nadležnom poreskom organu obaveštenje o:
- poljoprivredniku koji nije evidentiran za obavezu plaćanja PDV u skladu sa ovim zakonom, a koji mu je od 1. januara do isteka poslednjeg poreskog perioda kalendarske godine, odnosno poslednjeg poreskog perioda izvršio promet poljoprivrednih i šumskih proizvoda i poljoprivrednih usluga, kao i iznosu tog prometa.
- Ovo obaveštenje sadrži najmanje podatke o nazivu, odnosno imenu i prezimenu, kao i adresi i PIB-u poljoprivrednika (tj JMBG)
- Što znači da Poreska uprava ipak ima uvid u promet poljoprivrednih gazdinstava koja nisu u sistemu PDV-a, i da obaveštava gazdinstva čiji promet je veći od 8 miliona da su dužni da se prijave u sistem PDV-a, ukoliko se ova sama ne prijave.
- Za svako gazdinstvo bolje je da samo prati svoj promet i reaguje na vreme, jer je samo odgovorno za svoje poslovanje. Ne možete očekivati da Poreska uprava vodi evidenciju o vašem prometu i da će Vas tačno u dan obavestiti o vašim obavezama. Svako kašnjenje kada su u pitanju porezi nosi sa sobom i određene posledice kao i zatezne kamate...

Obaveze poljoprivrednih gazdinstava koja su u sistemu PDV-a

- Odredbama Zakona o PDV-u propisano je da je poreski obveznik lice koje samostalno obavlja promet dobara i usluga u okviru obavljanja delatnosti uključujući i delatnost poljoprivrede.
- Prema tome poljoprivredna gazdinstva koja su u prethodnih 12 meseci ostvarila ukupan promet veći od 8.000.000 dinara dužna su da podnesu evidencionu prijavu nadležnom poreskom organu.

To znači da je obaveza svakog poljoprivrednika da:

1. Prati ukupan promet ostvaren u prethodnih 12 meseci – dakle period posmatranja nije vezan za kalendarsku godinu nego 12 meseci unazad od dana posmatranja prometa

Poljoprivredna stručna služba Kikinda d.o.o. Kralja Petra I 49, Tel. 0230/421-120, e-mail: psskikinda@psskikinda.co.rs

2. Kada utvrdi da je u prethodnih 12 meseci, u odnosu na datum posmatranja prometa, ostvario ukupan promet veći od 8.000.000 dinara, podnese evidencionu prijavu /obrazac EPPDV/ najkasnije do isteka prvog roka za predaju periodične poreske prijave nadležnoj Poreskoj upravi
3. Uz evidencionu prijavu potrebno je dostaviti dokument iz kojeg se nedvosmisleno može utvrditi iznos ostvarenog ukupnog prometa u prethodnih 12 meseci / pregled prometa na računima u bankama, kao i otkupni listovi za robu predatu organizatoru proizvodnje- robna razmena/ Prilikom praćenja ukupnog prometa treba imati u vidu da u ovaj promet ulaze **prihodi od prodaje poljoprivrednih proizvoda i usluga i premije za mleko – jer su one dodatak na cenu mleka**, dok regresi za stočarsku i ratarsku proizvodnju kao i pdv nadoknada koju poljoprivrednici ostvaruju prilikom prodaje svojih proizvoda, ne ulaze u ovaj promet.

Nakon evidentiranja za sistem PDV-a gazdinstvo je dužno da ispunjava sve Zakonom propisane obaveze:

- Izdaje račune /fakture/ za prodane proizvode
- Vodi knjige po sistemu prostog ili dvojnog knjigovodstva
- Obračunava i plaća PDV
- Podnosi poreske prijave u zakonski utvrđenom roku

Medjutim ovo nije sve, postoje i druge obaveze koje sa sobom donosi evidentiranje u sistem PDV-a

- Poljoprivredno gazdinstvo automatski postaje i obveznik **poreza na prihode od samostalne delatnosti**. Porez na prihod od samostalne delatnosti iznosi 10% na oporezivu dobit (dobit =prihodi- troškovi)
- Poljoprivredno gazdinstvo mora poslovati isključivo preko računa u banci – dakle nastojati da sve svoje obaveze plaća bezgotovinski
- To naravno ne znači da ne može podizati gotovinu – ukoliko ima valjan osnov za podizanje gotovine tj. ugovor, odluku, fakturu i sl. može podići do 150.000 dinara, preko ovog iznosa je dužan da dokument na osnovu koga vrši isplatu dostavi banci na uvid i overu.
- Isto tako je dužan da novac primljen u gotovini po bilo kom osnovu u roku od 7 dana uplati na svoj račun u banci
- Svako podizanje gotovine bez valjane dokumentacije smatra se ličnom potrošnjom i na taj iznos se obračunavaju svi porezi i doprinosi kao na zaradu + porez na prihod od samostalne delatnosti
- Nakon izmirivanja poreske obaveze po osnovu poreza na prihode od samostalne delatnosti po konačnom obračunu, preduzetnik koji vodi poslovne knjige, može podići neto dobit (prihod) na koji je plaćen porez u iznosu koji predstavlja razliku između utvrđene neto dobiti i iznosa eventualnih isplata mesečnih akontacija.

Kako i kada se može izaći iz sistema PDV-a

- Od 1. Januara 2013. godine brisanje obveznika iz evidencije za PDV vrši se isključivo na osnovu podnošenja zahteva za brisanje.
- Zahtev za brisanje iz PDV evidencije može se podneti ukoliko obveznik u prethodnih 12 meseci nije ostvario promet veći od 8.000.000 dinara.
-

Obveznik je dužan da na dan podnošenja zahteva za brisanje :

- Izvrši popis dobara, uključujući i opremu, objekte za vršenje delatnosti i ulaganja u objekta, po osnovu kojih je imao pravo na odbitak prethodnog poreza u skladu sa zakonom
- Izvrši ispravku odbitka prethodnog poreza i utvrdi iznos prethodnog poreza koji iskazuje kao dugovni u poreskoj prijavi koju podnosi zajedno sa zahtevom za brisanje

- Iznos dugovonog poreza / povraćaja PDV koje ostvario za nabavku opreme, objekata i dobara/ naravno dužan je platiti pri izlasku iz sistema.

Isplata lične zarade preduzetnika-poljoprivrednika u sistemu PDV-a

Osnovica doprinosa za preduzetnike- (poljoprivrednike u sistemu PDV-a), koji su u skladu sa zakonom koji uređuje porez na dohodak građana obveznici poreza na prihode od samostalne delatnosti, a koji se u skladu sa zakonom koji uređuje porez na dohodak građana opredele da isplaćuju ličnu zaradu kao svoje mesečno lično primanje, **je lična zarada.**

- Isplaćenom ličnom zaradom preduzetnika, u smislu Zakona, smatra se novčani iznos koji preduzetnik isplati i evidentira u poslovnim knjigama kao svoje mesečno lično primanje, uvećan za pripadajuće obaveze iz zarade.
- Prema tome, preduzetnici ne moraju da se opredele za isplatu lične zarade, ali suštinski lična zarada preduzetnika je koncept koji preduzetnike dovodi u ravnopravan položaj sa privrednim društvima (doduše, malo ravnopravniji pošto na prihode od samostalne delatnosti primenjujemo stopu od 10%, a na dobit pravnih lica od 15%).
- Zapravo se radi o tome da se isplaćena lična zarada preduzetnika priznaje kao rashod u poreskom bilansu. Ukoliko je isplatio sebi zaradu i platio propisane obaveze, preduzetnik ima pravo da tako isplaćenu zaradu i plaćene obaveze evidentira kao trošak u poslovnim knjigama, koji mu se ujedno priznaje kao rashod u poreskom bilansu. Na ovaj način, preduzetnik umanjuje osnovicu za oporezivanje porezom na prihode od samostalne delatnosti.

Preduzetnik koji ostvaruje ličnu zaradu, u skladu sa odredbama ovog člana 52a Zakona o doprinosima, dužan je da sam obračuna i plati doprimose na isplaćenu zaradu po stopama iz člana 44. stav 1. ovog zakona, na način propisan za plaćanje poreza na zaradu.

- Uzimajući u obzir sve izmenjene odredbe Zakona o porezu na dohodak građana i Zakona o doprinosima, na isplaćenu ličnu zaradu preduzetnika plaćaju se sledeće obaveze:

- 1) porez na zarade po stopi 10%;
- 2) doprinosi za obavezno socijalno osiguranje (ukupno 36,55%):
 - doprinos za PIO po stopi od 25,5 %;
 - doprinos za zdravstveno osiguranje po stopi od 10,3%;
 - doprinos za osiguranje za slučaj nezaposlenosti po stopi od 0,75 %.

Dakle, lična zarada preduzetnika, kao što je na početku teksta definisano sastoji se od neto lične zarade i svih pripadajućih obaveza. Tako isplaćena lična zarada zadovoljava uslove za priznavanje u poreskom bilansu.

Takođe, isplaćivanje lične zarade preduzetnika ne ukida obavezu plaćanja poreza na prihode od samostalne delatnosti, po utvrđivanju oporezive dobiti, ali isplaćivanje lične zarade, smanjuje oporezivu dobit i time menja optimalnu računicu poreskih obaveza preduzetnika.

Ako se preduzetnik opredeli za isplatu ličnog primanja:

- bruto lična zarada preduzetnika se priznaje kao trošak (samo ako se i isplati) i na taj način se smanjuje osnovica za porez na neto prihod (stopa poreza je 10%) tj. smanjuje se oporeziva dobit koja se utvrđuje poreskim bilansom (PB -2);

- **socijalni doprinosi** se plaćaju **samo na ličnu zaradu** prilikom svake isplate, **a neće se plaćati na neto prihod** utvrđen na kraju godine po poreskom bilansu;
- utvrđuje se porez na dobit samooporezivanjem na osnovu sastavljene poreske prijave (PPDG) i poreskog bilansa (PB-2)

Isplata lične zarade preduzetnika nije obaveza, već je mogućnost. Iznos lične zarade utvrđuje sam preduzetnik, bez bilo kakvih ograničenja. Međutim, ako se lična bruto zarada utvrđuje u iznosu manjem od najniže mesečne osnovice za obračun i plaćanje doprinosa za socijalno osiguranje, dužan je da doprinose plati na najnižu osnovicu.

Nosioc porodičnog poljoprivrednog gazdinstva koji ima status preduzetnika, a nije se opredelio za isplatu lične zarade, obračunava doprinose prema osnovici koju čini oporeziva dobit. Ukoliko su doprinosi manji prema njegovoj osnovici za oporezivanje dobiti od utvrđenih doprinosa prema prosečnoj mesečnoj plati u Republici Srbiji, nosioci porodičnog poljoprivrednog gazdinstva je dužan da plati propisane najniže doprinose

Porez na prihode od samostalne delatnosti

- Cilj svake poslovne delatnosti je ostvarivanje dobiti. Ono što je za DOO porez na dobit to je za preduzetnika porez na prihod od samostalne delatnosti. Pošto se prihodi od samostalne delatnosti smatraju prihodima fizičkih lica tako ovu materiju obrađuje Zakon o porezu na dohodak.
- Zakonom je definisano da porez na prihod od samostalne delatnosti plaća fizičko lice koje ostvaruje prihode obavljanjem delatnosti (privrednih delatnosti, pružanjem profesionalnih i drugih intelektualnih usluga, kao i prihod od drugih delatnosti, ukoliko se na taj prihod po ovom zakonu porez ne plaća po drugom osnovu) i fizičko lice koje ostvaruje prihode od poljoprivrede i šumarstva ako je po tom osnovu obveznik poreza na dodatu vrednost u skladu sa Zakonom o PDV-u.
- Osnovicu oporezivog prihoda od samostalne delatnosti predstavlja oporeziva dobit koja se utvrđuje u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima i propisima kojima se uređuje računovodstvo (ako preduzetnik vodi dvojno knjigovodstvo), odnosno u skladu sa članom 49. Zakona o porezu na dohodak (ako preduzetnik vodi prosto knjigovodstvo).
- Osnovicu za prihod od samostalne delatnosti kod paušalnih obveznika poreza određuje poreski inspektor na osnovu paušalno utvrđenog prihoda. Poljoprivredna gazdinstva shodno zakonu o Porezu na dohodak građana nemogu biti paušalno oporezovana.
- Treba imati na umu da porez na prihod od samostalne delatnosti ulazi i u osnovicu za **godišnji porez na dohodak građana**.
- Ono što se oporezuje je konkretno vaša čista dobit, koju utvrđujete na kraju poslovne godine u poreskom bilansu.
- Dakle, vodite računa da tokom godine sakupljate i dokumentujete sve troškove koji su vezani za vaše poslovanje.
- Česta je praksa naših preduzetnika-poljoprivrednika da neke sitne troškove plaćaju iz ličnih sredstava ili da kupuju na vašarima. Ovakva praksa može da utiče na to da vaša dobit bude po bilansu veća nego što u stvarnosti zaista jeste.
- **Stopa po kojoj se oporezuje prihod od samostalne delatnosti je 10%.**
- **Poslovne knjige i knjigovodstvene isprave** – Za sada obavezu vođenja poslovnih knjiga imaju samo oni poljoprivrednici koji su u sistemu PDV-a, shodno tome i obavezu plaćanja poreza na prihod od samostalne delatnosti.

GODIŠNJI POREZ NA DOHODAK GRAĐJANA

Važno za gazdinstva u sistemu PDV-a koja ostvaruju oporezivu dobit iznad 2 miliona

Poljoprivredna stručna služba Kikinda d.o.o. Kralja Petra I 49, Tel. 0230/421-120, e-mail: psskikinda@psskikinda.co.rs

- Godišnji porez na dohodak građana plaćaju fizička lica koja su u kalendarskoj godini ostvarila dohodak veći od trostrukog iznosa prosečne godišnje zarade po zaposlenom isplaćene u RS u godini za koju se utvrđuje porez
- Prosečna trostruka godišnja zarada za 2020. – 2.987.424 dinara (utvrđuje se za svaku godinu)

Dohodkom se smatra :

1. Zarada / i zarada preduzetnika/
2. Oporeziv prihod od samostalne delatnosti /oporeziva dobit/
3. Oporeziv prihod od izdavanja u zakup pokretnih stvari
4. Oporeziv prihod od izdavanja nepokretnosti
5. Oporeziv prihod ostalih prihoda /poljoprivrednici koji nisu registrovani/

Osnovica godišnjeg poreza na dohodak građana je oporezivi dohodak koji čini razlika između dohotka za oporezivanja i ličnih odbitaka koji iznose:

1. Za poreskog obveznika 40% od prosečne godišnje zarade po zaposlenom isplaćene u republici
 2. Za izdržavanog člana porodice 15% od prosečne godišnje zarade po zaposlenom u RS
- Ukupan iznos ličnih odbitaka ne može biti veći od 50% dohodka za oporezivanje
 - Ako su dva ili više članova porodice obveznici godišnjeg poreza na dohodak građana odbitak za izdržavane članove može ostvariti samo jedan obveznik
 - Na iznos šestostruke prosečne zarade 10%
 - Na iznos preko šestostruke – do šestostruke 10% ,a preko šestostruke 15% na iznos preko šestostruke

**Poljoprivredna gazdinstva pored redovnih poslova koja se tiču proizvodnje na gazdinstvu moraju voditi računa i o poštovanju zakonskih propisa. Neinformisanost i neznanje ne oslobadjaju od odgovornosti.
Neznanje se često skupo plaća .**